Porto opłacono ryczałtem.

Ч. 6 (389) | Неділя, дня 6. лютого 1927. | Рік IX.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

— політично-економічний орган. —

Адреса Редакції і Адміністрації: „Український Голос“ Перемишль, Побереже ч. 1.

Конто П. К. О. в Варшаві № 142.807. Передплата в краю виносить **10 зол.** річно, **5·50 зол.** піврічно, **3 зол.** чвертьрічно. В Чехії квартально 18 ч. к. (передплату в Чехословаччині складати на конто Адм. „Укр. Голосу“ в Zivnostenska Banka Praze). Для Франції 60 фр. річно, для Америки 2½ дол. річно.

Ціна прим. 25 с.

Редактор приймає щодня від год. 1½—2½. Рукописів Редакція не звертає. Неоплачених писем не приймається.

„Не так тії вороги, як добрії люде...“

Західно-українська суспільність найменше цікавиться питаннями біжучого дня. Преса — зеркало суспільности. В ній відбивається її обличчя: чим живе суспільність, чим інтересується, до чого змагає. Отже пригляньмося нашій пресі. Чого в ній найбільше? А, найбільше сварки поміж поодинокими партіями, гуртами, особами. І за що сваряться? Чи за те, як найкраще устроїти наше національне життя, щоби ми успішно боронилися перед чужинецьким заливом; як устроїтитя, щоби ми могли творити якнайбільше матеріяльних і духових цінностей; як розбудувати політичну орґанізацію, щоби ми дійшли до такої сили, яка розторощилаби всі перешкоди на свойому шляху до найвищої мети нації? Де там!

Наші ґазети найбільше місця присвячують оттаким справам, як: хоче х у робити угоду з Поляками, чи ні; когось там не було довше у Львові, значить їздив до Варшави. А до Варшави їдеться, відомо чому... Ясна річ!

Тому не-аби-яким пиром для деяких ґазет був вибрик д-ра В. Бачинського. Розмазувано його тай ще розмазується до розмірів великанської національної катастрофи, а все лиш на те, щоб витворити штучний фермент в нашім громадянськім життю, щоб відвернути увагу від творчої праці і солідної орґанізації. Деякі людці нічого иншого і не роблять, хіба вишукують нагоди, щоби бризнути помиями на нелюбих їм людей.

Або справа відношення до большевиків. Вся влада на Великій Україні в руках партії, в якій Українці творять меншість (23%). І вона (Комуністична Партія большевиків України) є тільки філією московської комуністичної партії, мусить сліпо повинуватися приказам московського центру. Харківський уряд може робити тільки те, що скаже центральний уряд з Москви. І Москва у відношенню до України веде нині одну політику, завтра може повести иншу. Нині Москва гандричиться з Польщею завтра може помиритися (Чічерін давно залицається до Варшави, хоче з нею заключити договір). Партія, яка шумно називається „Комуністичною Партією Західної України“ (більшість в ній творять Поляки і Жиди), всеціло залежна від польської комуністичної партії. Москва видала приказ, щоби хахли по цей бік риської лінії слухали варшавської мами. Отже узалежнила наших доморослих комуністів навіть не від Харкова, тільки від Варшави. Значить, Харків не має ніякого голосу в справі західно-українських земель. В цій справі має до говорення тільки Москва. І Харків льояльно не цікавиться життям — буттям західно-українських земель. Навіть не подбав, щоби західно-українська преса була як слід поінформована про те, що на Наддніпрянщині діється. Отже з прикрістю доводиться ствердити: Радянська Україна не є суверенною державою. І це стверджено на Народньому Зїзді в грудни мин. року. У відповідь на це посипалися підозріння: Обєднання проти большевиків? — значить, хоче угоди з Польщею...

Таких затроєних цвіток, які „наша“ преса дає нюхати бідній публиці, є безконечне число. До них ще долучуються пророцтва на тему війни, яка обовязково леда день, леда місяць повинна вибухнути і невідклично принесе Українцям манну з неба, хочаби вони були зовсім а зовсім не приготовані до того, що мають підчас війни зробити, і найважніще: як майбутні воєнні здобутки після війни зберігти. За те, як зазначено вже, рідко здиблете в „нашій“ пресі відповідь на болючі питання західно-української дійсности. Тому так богато залишає до бажання економічна, просвітна, шкільна, церковна, політична і тд. орґанізація нашого народу. Тому ці справи находять так мало зрозуміння в українській пресі. Вона займається „високою“ політикою, сплетнями і сваркою. Хоча власне від відповідного вирішення справ нашої внутрішної політики залежить, чи ми будемо силою, зорґанізованою, самосвідомою силою, чи — тупцюючи на одному місці, в блудному колесі пустих спорів — будемо щораз більше занепадати, залишаючи поле до попису противникови. А він жде на хвилю, коли маси зневірені, знеохочені очайдушними сварами кинуться в його обійми.

Як довго ми сваримося поміж собою, занедбуючи працю біля основ, він сміло може собі нічого не робити з наших навіть найостріщих ухвал, звернених проти нього. Бо що значать ухвали, не підперті могутнім збірним зусиллям, без послідовно переведеної орґанізації суспільности, яка на всіх царинах національного життя здійснювалаби ці ухвали?

Найвища пора, закусивши зуби, взятися за діло. Нехай воно буде виявом нашої волі! А сварливим ґазетам, які морочать голову читачам наклепами, підозріннями і тереВеннями на тему „хто буде нас спасати, схід чи захід“, найкраще дати однозгідну відповідь: нехай собі їх читають їхні редактори. Побачите, що тоді вони помудріщають і навчаться чесного підходу до справ і людей.

„Кресові“ розчарування.

Краківський „Час“ з 19. січня ц. р. в статті „Депольонізація“ (відпольщування) плаче над упадком польщини на Волині. А притоку до плачу дає йому визначення чергового земельного запасу, який мається в цім році розпарцелювати. На Волині по інформаціям автора статті є 254 дворських осередків. „Що правда, пише він, вони рідко розсіяні по краю, одначе *могутньо промінюють польщиною*“. Якщо їх розпарцелюється, так пропало це „промінювання“ бо, теперішні дідичі, з хвилею обмеження їх до кількасот морґів, не зможуть опертися гордо українському морю, підпадуть під його вплив і з часом „зхлопіють“. „Промінювати польщиною“ вони можуть, як довго є власниками великих просторів, бо тільки в такому випадку можуть держати більшу скількість Поляків — офіціялістів, ріжної служби і т. д., будувати костели, каплиці, польські школи і т. д. Осадники, військові і цивільні, як каже автор (кресовець з Волині!), завели. Наведемо його слова:

„Осадництво зовсім завело надії, які покладано на нього. Роздані парцелі по більшій часті не забудовані і експлюатується їх в найбільш дикий спосіб: офіцери і урядовці виарендовують їх, а жовніри можуть управляти хиба в той спосіб, що женяться з дочками заможніщих місцевих селян. Під оглядом польщини не відіграють вони ніякої ролі. Мрією власників цих парцель є продати їх. І тільки те, що правительство не дає їм формального перевласнення [illegible] мають змоги здійснити свойого побажання“.

Автор висловлює своє тверде переконання, що хто з цих осадників не продасть свойого наділу і не втече, скорше чи пізнійше втопиться в окружаючім з усіх боків українському селянському морю.

А цивільні осадники, яких богато наплило сюди в рр. 1921—1922, по більшій части вже продали свої наділи і повтікали назад на Мазурщину.

Згадує автор теж місцевих латинників, значить — той польський елемент, який сидить на Волині від богатьох поколінь. Зі здивуванням ствержує, що вони підчас виборів голосували на 16-тку, тобто на українську лісту. Вони в дійсности вже винародовлені українським окруженням, від якого ріжняться тільки окремим родом літурґії і мови в костелі. Куди більше гарту виявляють німецькі і чеські кольоністи, які зберігли свої національні питоменности. Він зазначує, що причиною цього є не тільки кепська політика кресова польського уряду. „Є це — каже він — щось неначе ослаблення польської кольонізаційної здібности“. Він дивується, мовляв — колись польські кольоністи заганялися по Дніпро, залишалися на місці і не винародовлювалися (а ще й „промінювали польщиною“). І кінчає сумнівом, чи не є це два окремі елементи — ці історичні і сьогочасні кольонізатори (колись йшла на схід шляхта, а тепер хлоп — Мазур). Дописувач „Часу“ авторитетно ствержує, що польськість на Волині корчиться, що кольонізаторські омани пирскають, що єдиний засіб збереження польщини на Волині — це залишити в руках поміщиків їхні лятифундії. А для нас невдача кольонізації українських земель мазурськими хлопами є підтвердженням давно відомого нам факту, що польський селянин стоїть під оглядом духової культури куди низче від українського селянина, отже він не може винародовлювати, може на наших землях хиба тільки зукраїнщитися, або пятами накивати туди, звідки приплив. Повчаючий приклад подали ми в попередньому числі, в дописі з Оріховець (перемиського повіту), де старші кольоністи зукраїнщилися і на прохід не терплять новонаплилих Мазурів. Хоча це село недалеко від польської етноґрафічної території, хоча під боком є міста, залиті польським елементом (цього нема на Волині).

Положення Білорусинів.

(З нагоди походу проти „Білоруської Громади“).

Понадпартійний „Білоруський Національний Комітет“ у Вильні оповістив комунікат, в якому ствержує: 1) що діяльність найсильніщої білоруської партії „Громада“ не стояла в ніякій залежности ані від польської комуністичної партії ані від московського Третього Інтернаціоналу; 2) що арештовані посли — провідники „Громади“ вели орґанізаційну працю серед білоруського народу в національному дусі; 3) що білоруський культурно освітний і економічний рух не має нічого спільного з політикого, а мимо цього звязується його з комунізмом; 4) що нагінка, яку розпочато проти „Громади“ і проти орґанізаційної праці на полі культурно-освітному та економічному серед білоруських мас являється виплмвом жаху польських поміщиків перед орґанізованістю білоруського народу.

Як подає білоруська „Наша Справа“, великі грошеві суми, які буцімто найдено при арештованих послах „Білоруської Громади“, в білоруськім банку і кооперативах, є казкою.

Всеж посли найсильніщої партії Західної Білоруси арештовані, а одночасно тюрми завалено білоруськими культурно-освітними та економічними діячами. По світі розійшлася вістка про масові арешти, які перевів польський уряд на білоруських землях в звязку з „підготовлюванням повстання.

Майже одночасно з вісткою про масові арешти на західно-білоруських землях большевицька телеґрафічна аґенція розіслала вістку, що московське правительство 14 грудня вирішило прилучити до Радянської Білоруси два нові повіти замешкані Білорусинами: Гомель і Річицю. Це з черги друге побільшення. Радянську Білорусь створили большевики в 1920 р. після програної війни. Обіймала вона тоді минську ґубернію, отже простір 50 тисяч кільометрів квадратових з 1,600.000 душ населення. На початку 1924 р., коли відносини большевиків з Польщею були поважно напружені, прилучено до Рад. Білоруси ще частину ґуберній вітебської і гомельської та два повіти ґуб. смоленської. Таким чином простір Рад. Білоруси збільшився до 100 тисяч кв. кільометрів, а число населення до 3. міліонів. Прилучення Гомеля і Річиці побільшують Рад. Білорусь о 1578 км. кв. і 550 тисяч населення.

В комунікаті, в якому повідомляється про прилучення згаданих повітів, сказано: „Нове побільшення території Білоруської Републики має для неї велике економічне значіння, бо разом з Гомелем віддається їй поважний торговельний і промисловий осередок з численними фабриками: машин рільничих, паперу, сірників; механічною ткальнею і кількома механічними фабриками. Крім цього важний залізничий вузол, який має велике воєнне значіння“. В комунікаті згадується про труднощі, які довелося побороти, бо московське правительство настроєне централістично.

Ще кілька слів про положення на Західній Білоруси. Про те, що під Польщею стратили Білорусини майже всі білоруські школи, ми вже писали. Як прийшла там Польща, було понад ½ тисячки білоруських шкіл. Тепер є всього кілька. Велика земельна власність в руках польських. Кольонізація польським елементом відбувається дальше. А Білосини народ дуже бідний. Вже перед війною білоруське село було перелюднене. Населення масово еміґрувало на Сибір та до Америки. Тепер не має куди подітись. І з лютю мусить дивитися, як поміщицькі землі переходять в руки кольоністів. В рр. 1920 24 насаджено тут 9 тисяч родин військових осадників і 11 тисяч родин цивільних осадників. Приватним обіжником заборонено продавати землю православним Білорусинам навіть в приватній парцеляції. Цей обіжник цофнено що-йно в 1925 р. Та тепер приватна парцеляція для бідних білоруських селян недоступна, бо банк рільничий не дає їм кредиту. ¾ Білорусинів під Польщею належать до православної церкви. ¼ римо-католики. Тепер римо католиків Білорусинів підпорядковано виленському архиепископови Ялбржиковскому, ряному вшехполякови. Найсильніща білоруська партія „Громада“ зуміла зорґанізувати в своїх рядах 90 тисяч людей. Вона є чисто національною партією.

Евген Чикаленко.

Тихо, без ширшого відгомону пройшов день 22. грудня мин. року, в якому минуло 65 літ Евгенови Чикаленкови, визначному діячеви, з якого іменем тісно вяжеться розвиток національного життя Наддніпрянської України двох останніх передреволюційних десятиліть. В цих часах Е. Чикаленко являється одним з провідних діячів українства. Не тільки на культурно-освітному полі, а й на політичному

На послуги національній справі віддає Чикаленко не тільки свій великий орґанізаторський талант, а й свій маєток. Загосподарувавши взірцево свої добра на Херсонщині (Чикаленко знаменитий аґроном, написав кілька прекрасних книжок про господарські справи), осідає в Києві, посвячується всеціло громадській діяльности. Де треба праці, дає працю, де треба грошей, дає гроші. Завдяки йому після першої революції появляється в Києві перший щоденник українською мовою (зпершу називається „Громадською Думкою“, опісля, коли „Гр. Думку“ царська влада закрила, „Радою“), який стає головною трибуною українства аж до вибуху війни. Чикаленко — всеукраїнець, обіймає любячим серцем й Галицьку Україну. За його гроші збудовано у Львові величавий „Академічний Дім“, при його матеріяльній помочі „Наукове Товариство ім. Шевченка“ прийшло в посідання великої камяниці при вул. Чарнецького, в якій тепер міститься бібліотека і музей нашої західно-української академії наук. Сам член управи політичної орґанізації „Товариство Українських Поступовців“, підпомагає Чикаленко матеріяльно видавничу і політичну діяльність „Революційної Української Партії“, в якій гуртувалася головним чином молодь.

На жаль, після вибуху революції двайцятилітні соціялісти ріжних закрасок усунули старого діяча — практика в тінь. Хоча він мав найбільше даних, щоби заняти одно з найбільш відповідальних місць в Українській Державі...

Після заливу України большевиками Чикаленко виїзджає заграницю. Живе з початку в Австрії і тяжко бідує, опісля обіймає посаду в Українській Господарській Академії в Подєбрадах. На еміґрації пише чудові „Спогади“ (вийшли в трьох томах накладом вид. спілки „Діло“), а в них змальовує свою добу на Великій Україні. Читається ці спогади як найцікавіщу повість, з запертим віддихом. Перед читачем пересувається довга низка українських діячів, з якими доводилося Чикаленкови стрічатися чи то по дорозі життя, чи за спільною працею. А кожного з них характеризує автор рукою талановитого мистця слова. Як зачуваємо, Чикаленко має готовий до друку „Щоденник“, в якому продовжує свої „Спогади“, доведені до 1907 р. В „Щоденнику“ обіймає Чикаленко рр. 1907 — 1917. На стид і сором — Чикаленко не може найти накладця на свій преінтересний „Щоденник“. Думаємо, це тільки тому, що „Наукове Товариство ім. Шевченка“ не знає ще, що його добродій шукає накладця на свою книжку. Думаємо, що Виділ Наукового Товариства, довідавшись про це, звернеться до Чикаленка з пропозицією видати його „Щоденник“. Булоби побажаним, щоби цей „Щоденник“ появився на книгарських полицях якнайскорше. Прикро робиться за нашу читаючу публику... Де инде, оттака річ, як „Спогади“ Чикаленка розійшласяби протягом кількох місяців, а в справі видання оттакого „Щоденника“ видавці розщибалисяби. А у нас: „Спогади“ йдуть пиняво, а за видавцем „Щоденника“ треба пошукувати. Хоча один і другий твір являється зразком мемуаристки і прямо ревеляцією про недавне минуле Наддніпрянської України. З окрема „Щоденник“, в якому у формі щоденних записок зображене передреволюційне десятиліття...

Нагінка на діяча-селянина.

(У відповідь „Громадському Голосови“).

Останні загальні збори „Просвіти“ іменували почесними членами т-ва двох селян: Сенька Фіґлера з Бобреччини і Гриня Тершаківця з Комарнянщини. Такий внесок поставив Головний Виділ т-ва і загальні збори його ухвалили. Це не подобалося радикалам. Один з них пише до „Громадського Голосу“ лайливий допис на Гр. Тершаківця, а що дописувач є трусом, підписується „один з делеґатів Комарнянщини“, а редакція „Громадського Голосу“ цей допис друкує під заголовком „Скандал“. „Скандал“ ось в чому. Що почесним членом вибрано Фіґлера все в порядку, бо Фіґлер належить до радикальної партії; одначе як можна було вибирати в почесні члени Тершаківця, коли він все був національ-демом, а тепер ще в додатку є заступником голови Українського Національно-Демократичного Обєднання?! Дописувач пише, а „Громадський Голос“ з радістю друкує, неначеб то Гр. Тершаковець ніколи нічого не зробив для свойого села і повіту не тільки на просвітянському полі, а й взагалі на ніякому, мовляв — одним тільки Г. Т. зазначився, що все був націоналістом. Думаємо, що дописувач „Гром. Голосу“ не з Комарнянщини, бо між делеґатами з Комарнянщини не було ні одного радикала, думаємо, допис родом з Рудеччини... Відносно-ж заслуг Тершаківця для свойого повіту, редактор „Гром. Голосу“ повинен все таки дещо знати, бож належав до Виділу „Просвіти“, який поставив внесок на загальних зборах в справі вибору Г. Тершаківця в почесні члени. Не знаємо: може він забув, а може не був на засіданню. А що він, як і богато инших крикливих тепер радикалів — ще без портинят ходили, коли Тершаковець ставив перші кроки в своїй громадянській діяльности, тому поінформуємо їх:

Гриць Тершаковець в 1897 р., тоді двайцятилітний хлопець — дав почин до основування читальні „Просвіти“ в рідному селі (в Якимчицях). Рік пізніще бачимо його між членами — основателями читальні в сусідному Кліцку (дописувач „Гр. Голосу“ пише, що це брат Гриня — Іван основав. Неправда. Іван навіть не був і не є членом читальні). В цім самім році основує при читальні крамницю, якої діловодство веде аж до року 1914. Від року 1903. бере безперервно участь в освітній та економічній праці не тільки в Комарнянщині, а й в сусідних селах Рудеччини і Щиреччини.

В цім часі стає членом — основателем філії „Просвіти“ в Комарні і членом комітету будови філіяльного дому. Від основання філії до нинішного дня є членом Виділу філії і бере участь в закладанню читалень та в люстраціях — будьто як делеґат, будьто як помічник делеґата. Ані одні освовуючі збори читальні не відбулися до 1914 р. без його участи. Так само працює і після війни.

В 1907 р. дав почин до основання каси Райфайзена для сіл Якимчиці — Кліцко-Чуловичі. Стає безплатним членом управи каси, а відтак предсідником Надзірної Ради.

В 1910 р. дає почин до основання в тих же селах Молочарської Спілки. В цім році основує філію „Сільського Господаря“, стає її першим головою, покликує до життя 7 перших кружків.

В цім самім році дає почин до основання „Сокола“ в Якимчицях, а в 1912 р. стає провідником всіх „Соколів“ Комарнянщини.

В р. 1921 на спілку з дром О. Пеленським основує в Комарні „Рідну Школу“.

В 1926 р. основує в Якимчицях кооперативу „Рідна Хата“.

Що Гр. Тержаковець щось мусів зробити для Комарнянщини, за щось вона його мусіла шанувати, коли в 1913 р. партії національно-демократична і радикальна поставили його кандидатом на посла і то проти кого? — проти всемогучого ґрафа Скарбка. Пане Миколо Роґуцький з Рудеччини! Ви, здається, намовляли свойого товариша — селянина, Тершаківця, щоби кандидував? Етика казала Вам кланятися, бо Ви знаєте, що зробив для повіту Гр. Тершаковець. А голосували на Тершаківця всі села, навіть москвофільські (москвоф. кандидат Цьорох дістав всього два голоси!).

Щось значить Тершаковець для повіту, коли Поляки його два рази вязнили (8½ місяців в 1919 р., 1½ міс. в 1922 р. підчас виборів).

І саме тому, що селянство Комарнянщини знає і цінить свойого провідника, таку неперебірчиву кампанію ведуть проти нього комуністичні птиці небесні, що то не орють, не сіють, а гроші мають і всіх і вся від чести й поваги відсуджуть. Для них Тершаковець небезпечний противник, бо він має чисті руки і є людиною незвичайно характерною. Тому вони його „куркулем“ лають, 80-ти морґовим паном титулують (на жаль, Гр. Терш. має всього 17 морґів!). І ось вслід за комуністичними блазнами йдуть теж радикали...

Поінформований.

Від слів до діла...

Пишуть нам: В останнім числі „Укр. Гол.“ знову порушено справу клича „свій до свого“, який до нині у нас є пустою фразою. Вигукуємо цей клич при святочних обходах, пишеться про него і в ґазетах — але в практиці примінюються до него лиш одинці. Тому то час вже, щоби наше громадянство від слів перейшло до діла. Ціла наша преса повинна цю справу дуже часто обмірковувати на своїх сторінках, заохочувати, контролювати, картати. Также кождий громадянин не лише сам повинен здійснювати цей клич, але і других контролювати, чи сповняють вони цей важний національний обовязок.

Очевидно — не легка це робота переводити контролю, чи і як громадянин сповняє клич „свій до свого“. Та всеж таки є деякі дані до цего. От саме тепер всі склади „Народної Торговлі“ виставили лісти своїх членів з зазначенням, на яку суму кождий з них закупив товару минулого року в „Нар. Тор.“, бо від цеї суми признається 3% звороту. З цеї лісти можна дізнатись в кождій місцевости, де є склад „Нар. Торг.“, кілько там (з околицею) є членів і о скілько вони здійснюють клич „свій до свого“. Ручу, що цікавих річей довідається кождий з цеї лісти. Цілий ряд „патріотів“, щоби ухилитись від немилої контролі, взагалі до „Нар. Торг.“ не належить. А ще цікавіщих річей можна довідатись з зіставлення сум, за яку кождий член купив товару у своїй торговлі. Побачите тут імена „патріотів“, які фіґурують зі сумою по 6 — 20 зл. за цілий рік. Отже де цей патріот“ купував споживчі товарі (цукор, чай, муку, масло і тд.) через цілий рік? Чи справді він з родиною всего сконсумував аж за 6 зл. в цілім році?

І то знайдете там імена неаби-яких „патріотів“! На устах у них лиш патріотичні солодкі слова, кожний з них уважаєсь найкращим будівничим укр[illegible]ської державности — але коли приходить до діла — він хильцем нишком несе гріш всюди, лиш не до своєї торговлі. І тому не дивниця, що личаківський купець-українець у Львові збанкротував, коли наложила на него бойкот „народова орґанізація“ і коли польська клієнтеля його опустила, як це писалось в ч. 5. „Укр. Гол.“

От і з тими патріотами, з їх облудою треба нам боротись — щоби їх слова годились з ділами. З гори можна предвидіти, яке їх буде оправдання: дорожня товарів, за далеко йому і т. д. Отже це звичайний викрут! В „Нар. Торг.“ не то що не є дорожчі товарі ніж в инших чужих купців, але деякі товари дешевші і якостю кращі. Про доріжню говорить лише той, що ніколи в „Нар. Торговлі“ не купує говорить на те, щоб викрутитись... До того ще „Нар. Торговля“ признає зворот від закуплених товарів, який цего року виносить по 3 зл. від кождих 100 зл.

Тому до діла! Кождий громадянин повинен цих „словесних патріотів“ контролювати і виказувати їх облуду.

Розуміється, що коли я нині пишу про „Нар. Торг.“, то лиш тому, що вона своїми лістами зворотів уможливлює нам в части контролю. Такі дати для контротолі повинна у нас мати кожда кооператива, кожний приватний склеп і в ці лісти повинні вглядати передовсім редакції наших ґазет. — *О Н.*

Дописи.

Посада Хирівська. Перед війною мали ми читальню „Просвіти“. Підчас війни війська московські, а опісля другі знищили її інвентар і бібліотеку. Після війни невдалося відновити читальні. Найгірше відбивалося це на молоді, яка вільний час проводила по шинках. А бувало у нас і таке, що й револьвери йшли в рух підчас завидіяцьких сварок. І нераз можна було почути вечером сороміцькі співи та ще й в сусідській мові, яких молодь вивчувалася від кольоністів, що працюють в Бориславі. Що-йно в минулому році завдяки горстці наших молоденьких інтеліґентів отворено читальню „Просвіти“. Виділ взявся енерґічно до праці. Відтак вирішено взятися до будови Народнього Дому. Правда, люде в нашому селі бідні і заробітків нема. Та ми надіємося на поміч інтеліґенції, а в першу чергу духовенства. Числимо теж на поміч СС. Василіянок, які конче повинні основати у нас захоронку, щоби діти наші не дичавіли. А найбільше числимо на поміч братів наших в Америці, які на чужині мали змогу найкраще зрозуміти значіння власної хати. Ми вже й зачали призбирувати фонди. Наша молодь під проводом Івана Якубика вивчила кілька найновіщих коляд видання оо. Василіян і заколядували 59 зол., а молодші хлопці пішли з „Вифлеємською Ночею“ і заколядували 25 зол. Частину доходу дамо на „Рідну Школу“, а решту залишимо на будову „Народнього Дому“. Маємо „Аматорський Гурток“, та біда, нема де давати вистави. Несповна рік істнує наша читальня, а вже видно добрі наслідки: молодь щораз більше устатковується. Щоби тільки прийти до власної хати. А мріємо про таку, в якій можнаби примістити кооперативу, молочарню, захоронку, бібліотеку, в якій булаби саля на вистави і віча. — Місцевий.

Росоховатець пов. Підгайці. Аж в р. 1926 завдяки добрим провідникам відновили ми Читальню „Просвіти“. І від тоді горнуться члени Читальні, як старші, так і молодші. Особливо молодіж відіграє замітну ролю читальнянім життю. В Читальні зорґанізувано Аматорський Гурток, котрий вже відіграв 6 представлень. Послідну з них „Ой не ходи Грицю“ відіграли ми в перший день Різвяних свят. Ця вистава удалася нам знаменито, а з аматорів відзначилася Гася Яринівська, Михайлина Балицька, з мущин: Мих. Мандзій і Вас. Василак. Як так піде дальше, то є надія, що наше село не буде послідне в повіті, як було досі. — Т. Василак.

З ПОЛЬЩІ І ПРО ПОЛЬЩУ.

Засідання сойму, на якому вперше виринула справа арештування білоруських послів, було дуже бурливе. Маршалок Ратай не допустив до дискусії — і справу відіслано до комісії. А шкода, бо від тих білоруських послів, яких ще не виарештовано, бувби світ довідався дещо близче про траґедію білоруського народу. Очевидно, в цій справі всі польські партії виступили однозгідно, від крайної правиці аж по соціялістів включно. Де ходить о „креси“, там між польськими партіями щезають ріжниці. Є між ними в цій справі тільки тактичні ріжниці: одні кажуть, що „креси“ треба халасувати, другі, що треба їсти їх поволеньки, бо пошкодить. — Деякі польські ґазети зачинають хвилюватися положенням на „кресах“. Прихильний теперішньому правительству „Курєр Польскі“ ось що каже:

„Зі сумом треба признати, що травневе правительство (тобто правительство Пілсудского), яке мало розпочати нову „епоху“ в ліберальній політиці Польщі, закасувало в своїй програмі ультранаціоналістичне правительство „народової більшости“ (тобто правительство Вітоса і Ґрабского) і для справи національних меншостей, так далекосяглої для істнування Польщі, буквально нічого не зробило, крім миления очей фразами, які там хтось в приплив і кепського захоплення повиписував“.

Ця безпрограмовість спричинила дальше заогнення справи, викликала ще більше подражнення, а це дуже зручно використовує комуністична пропаґанда. Так пише „Курєр польскі“ і в тій самій статті гримає на пепесівського „специяліста“ від справи національних „меншостей“ за те, що назвав Волинь національно одноцілим українським краєм. Це — мовляв — може пошкодити Польщі заграницею. Вилазить шило з мішка: страх перед заграницею. І тільки для роблення настрою заграницею робиться ще один новий райвах з українським університетом, піднімається галас в справі перенесення Господарської Академії з Подєбрад на Волинь, говориться найперше про міністерство для справ національних меншостей, відтак підсекретаріят, а кінчається референтурою при президії ради міністрів, яку обсаджується офіцерами. Цікавий був початок буджетової дискусії в соймі: захнюплений Вітос в промові чемно кланявся Пілсудському, а старий Ґромбіньскі в імени вшехполяків ломив копіє за демократизм (головний рабін вшехполяків орґанізує проти-демократичний „Обуз вєлькєй Польскі“!).

В соймовій комісії адміністраційній підготовляється дальше справу ординації виборчої до сільських і міських рад. На днях голова цеї комісії др. Путек мав розмову з редактором жидівського „Варшавського Дзєнніка“ і сказав, що сойм мігби впоратися вже в березні зі справою самоврядування, тільки що Вітос бороздить. Річ в тому, що подавляюча більшість наказних комісарів в округах виборчих, де партія Вітоса збирає мандати, це попихачі Вітоса: він собі їх понастановлював, коли був при владі. А є таких Вітосівських наказних комісарів 3.200 штук. Вітос хотівби, щоби такий стан тривав якнайдовше, а що найменше до соймових виборів, щоби на цих комісарах оперти свою пропаґанду. — А злотий йде в гору. Та біда, що з ним йдуть в гору і ціни товарів. Значить, з цього не має користи для народніх мас. Слушно говорить „Напшуд“: Сьогодня не може справити убрання навіть чоловік, що добре заробляє, а село, то значить — величезна більшість селян перестала з конечности взагалі щонебудь купувати“. — Великого шуму наробила в Польщі справа посла Воєвудского. Про нього написала ґазета „Ґлос правди“, що він був шпіоном і провокатором, а премієр Бартель потвердив це і предложив соймови документи, які мають стверджувати те все. Пос. Воєвудскі і його прихильники кажуть, що це все брехня, та що теперішний уряд тим способом хоче його повалити. Тепер маршалковський суд має вирішити, хто говорить правду, Бартель чи Воєвудскі. В тім є дивне одно: Коли Воєвудскі був справді шпіоном, то уряд це знав віддавно. Дивне отже, чому цего не оголосив завчасу, але чекав аж дотепер.

Чи Ви вже вислали коляду „Рідній Школі“?

Володомир Герасимович.

ДОМОВИК.

Кажу вам, кумо, що він має...

— Але?

— Таже двоє очий в мене, хвалити Бога!

— Хто, хто, що має?

— Старий Вус, „домовика“ має, „ґосподара“ ви не чули? І то не одного, але, кажуть аж трьох.

— Вой, вой, вой!... от чому він такий богатир! Людям не вродиться, а в нього все хліба повно, а худібка гладонька як прищ.

Такий розговір вели одної неділі три ґаздині, найславнійші цокотухи на цілий Крехів, сидячи на приспі перед хатою старої Ничаїхи, що нічого ще не знала про сю новину. А в Ничаїхи, всім звісно, зовсім не було достатків. Тільки що хатина, „штимплями“ попідпирана, хлівець з обідраною стрішкою, худоби всього два хвости, тай то ялівки ще малі, а на загуменку одна четвертина лихої землиці. От і всі маєтки. Ще як старий Ничай жив, то й якось ще піду пхалося наперед. Бувало піде до двора, до машини та принесе який ґрейцар. На сіль та на сірку бодай було. А тепер не то. Вона одна осталась, і стара і дихавиця душить, а тут до всього треба заглянути. „От коби то мені такого „ґосподара“ де роздобути, то би жилося!“ подумала вона собі тепер, почувши сю бесіду.

— Кумо, а ви що так задумалися, нічо не говорите — почала одна з сусід.

— Нічого, нічого, кумо — відворкнула Ничаїха, — так над своєю бідою християнин промишляє, як тут кінці звести.

— Ет! не видали та про що думати, біди не перемудруєте, головою стіни вам не перебити. От радше беріть хустку; підемо на вечірню, вже й передзвонили.

— Ідіть з Боженьком сами я дома лишуся, ще ялінок треба напоїти, — відповіла, а все лиш про щось думає та думає.

— То зостаньте здорові зацокотали всі три кумоньки нараз тай пішли.

— Най Господь провадить, най Господь провадить! — відповіла Ничаїха тай завернула у хату.

— Ах Господоньку святий! — почала вона до себе говорити, сівши в хаті на ослоні — коби то мені так, як Вусови, тож-то би я зажила на цілу губу, і стодолину якутаку звелаби, і худібки більше придбала-б, та й челяди принялаби, а в неділю до церкви як вйтиха: спідниця нова шовкова, хустка бродська, юбка з білого дрібонького баранця, чоботи нові угнівські... Ой кололо-б то в очи, кололо і Біляничиху і Стециху і всіх! Але щож-як тут „ґосподара“ роздобути? Ай, Боженьку, допоможи! І грошиків давби, і ґаздівства доглянувби, що й самій мало чим прийшлосьби клопотатися. Га, не поможе, треба буде з Вусом поговорити, може він справді має аж трьох, то одного повиненби дати. А я і за дурно не хочу, заплачу, як треба буде.

Таке балакаючи сама з собою, пішла до комори, відчинила скриню, витягла звідтам якийсь невеличкий клунок і чим скорше сховала за пазуху. Відтак зачинала комору і хату і як молода пігнала стрілою в село. Вже й ялівок забула напоїти.

Люди висипалися з вечірні як мурашки і поставали на цвинтари купками. Тут вйт голосить якісь прикази і розпорядки зі староства, там купка дівчат веде оживлений розговір про весіля та про инші дівочі речі, тут знов старші ґазди віщують з неба, яка буде погода завтрішньої днини; всяке про своє.

Поволи начала товпа рідшати, люди стали розходитися, де кому дорога. Молодіж потягла до коршми на музику, ґазди в поле подивитися, чи шкоди не зробив хто, та чи збіже достигає а дехто таки просто до хати. Старий Вус ще з кількома ґаздами потягнув дорогою туди як до коршми. Статочний ґазда, від давного часу старший брат церковний, всіми в селі поважаний, невсипущою працею та запопадливостю прийшов до добробуту. Завистливі язики зараз пустили по селу нісенітницю, що старий Вус тим прийшов до богатства, бо він має „ґосподара-домовика“. Ся байка найліпше припала до вподоби бабам і заки перейшла через кілька губ, вже чути було, що деякі і виділи того „домовика“, ба далі-далі казали, що він їх аж трьох має і вони то єму всього добра прибільшують та доглядають ґаздівства. Яке-ж могло бути більще бажання старої, забобонної Ничаїхи, як дістати такого „домовика“!

Тож ледви Вус доходив до коршми, вона десь з боку вискочила, тай зараз до нього:

— Свате Семку, може-б ви були такі ласкаві та зі мною пофатиґувалися до коршми, я маю до вас орудку, але таки зараз просилабим, як можете.

— Та кажіть тут, як маєте яке діло до мене; чого-ж аж до коршми? — відповів Вус.

— Е, ні, тут люди видять, а я би так хотіла в штирі вочі; там ліпше буде, а-я!

Тай Вус завернув на місток, а баба за ним.

Прийшли до коршми. В коршмі, як в коршмі. Довкола столів сидять людиска, та в сивусі топлять свою біду; по середині танець, а за шинквасом бігає вдоволений Мошко, та лиш пейсами розмахує.

Ничаїха просто пішла у ванькир а за нею і Вус. Посідали за столиком. Жидок приніс фляшину і чарку, Ничаїха почала:

— Бо то знаєте, свате Семку, я бідна, сама одна...

— Ну, та що з того?

— Тай в ґаздівстві не ведеться...

— Не треба лінуватися а робити, то буде.

— Е, говоріть здорові, то воно так не буде, як у вас...

— Проста річ, бо в вас тілько ґрунту нема, що в мене.

— Та я не про те хотіла казати, але... от будьмо здорові! — тай припила до Вуса.

— Та дай нам Господи всім здоровля! — відповів Вус і вихилив чарку, — але що ви властиво за орудку маєте?

— Е, е, ви буцім не знаєте, до чого я говорю!

— Ет, говоріть просто, бо я не маю часу гаїтися — воркнув Вус та вже гнівно.

— Свате, свате, правда, що ви маєте?

— Та що маю?

— Та того?

— Якого?

— Та „ґосподара-домовика“...

— То й що з того, що маю, — промовив Вус, усміхнувшись.

Він здогадався, до чого се вже іде. Нічо иньшого, як щось із сеї сплетні про нього, що то вже по цілому селу лунає.

— Та я, свате, чула, що ви аж трьох їх маєте...

— Ну та трьох, один старий, той вже не здужає; другий кривенький на одну ногу, той хати пильнує, а третий молодий, о той ще добре жвавий!

— То-ж то й я хотіла вас просити, Семку, чи не продалиби мені одного, я добре заплачу. Бо то видете, все і ґаздівства догляне, ну і всьо як кажуть, добре ведеся. Бодай сего кривеньгого. А щоби ви, свате, хотіли за нього?

— О, то дорого буде може для вас, але від пятнацятьох долярів не спущу.

— Говоріть здорові а за десятку дасьте?

— Ні, не дам, кумо, Біг-ме, велике слово, що не дам.

— Ну, а яке-ж останнє слово ваше?

— Дванацять долярів; хоч, бабо, бери, або ні, — крикнув Вус і вже не міг здержатися від сміху.

Видить Ничаїха, що нічого не вдіє, торгуючись, чим скорше хустину з-за пазухи, вичислила дванацять долярів тай поклала перед Вусом. Вус сховав гроші і збирався до відходу.

— А коли-ж мені прийти по него? — почала Ничаїха.

— Коли воля ваша хоч завтра, хоч коли, мені всьо одно.

За тим словом і розсталися. Ничаїха стрілою пігнала домів, вдоволена, що вже стане богатою, а Вус нікому ні чичирк, лиш губи закусує зі сміху.

Що чувати в світі?

БОЛЬШЕВИКИ дуже богато говорять і пишуть про війну. Так непевчеби вона мала ось ось вибухнути. Кажуть, що Англія мобілізує проти них увесь світ. Очевидно, провідники большевиків прекрасно знають, що до війни не прийде, що кожна з держав має за богато клопотів внутрішних, щоби шукати собі ще зачіпки до війни. Тай поміж окремими державами стільки розбіжностей, що тяжко собі уявити, щоби вони відразу ці розбіжности між собою вирівняли, і пішли походом на схід. А мають за собою недавну практику, що війну легко розпочати, тяжко скінчити. І що вислід війни непевний. Що часом навіть виграна війна не приносить тих користей, про які мріється, розпочинаючи війну. Про це знає найкраще Франція. Знають про це большевики, бо мають в кожній державі своє представництво (саме недавно поїхали до Москви большевицькі посли з Варшави, Берліна, Парижа і т. д., щоби зложити усті звідом лення). А коли говорять так богато про війну, роблять це тому, щоби видвигнути партійну публику з отупіння (на випадок війни всім большевикам горілаби земля під ногами!) — А попала вона (партійна публика) в отупіння і зневіру під враженням невдач большевиків на економічному полі і сварок в комуністичній партії. Головно тяжко б'є большевиків економічна криза, яку годі побороти без заграничного капіталу (а заграничні капіталісти не хотять большевикам помагати вилабудатися з біди). Тому щораз більше фабрик доводиться закривати, тому годі використувати великі природні богацтва Радянського Союза. Та маревом війни довго страшити не можна... Підчас виборів до рад, які відбулися в Радянському Союзі, комуністична партія соромно провалилася: в міських округах мимо терору перевела всього 45% комуністів, а в сільських всього 15%.

В НІМЕЧЧИНІ прийшло врешті до порозуміння між трьома партіями в справі утворення правительства. Ці партії є: 1) католицький центр, 2) людовці Штреземана і 3) націоналісти. Не знати ще, що буде з демократичною партією. Вона дуже потягає за спілкою з соціалістами. Та Гінденбург сказав (після того, як канцлєрови Марксови не вдалось порозуміння з соціалістами), щоби він шукав опори для правительства серед так званих міщанських партій, а це значить, щоби порозумівся з націоналістами. Згадані три партії дуже не подібні до себе своїми програмами. Націоналісти є монархістами явними, партія Штреземана хотілаби повороту Гогенцолернів, одначе голосно про це не говорить, а центр таки щиро бажає мира (дуже хоче прийти до злагоди з Францією). Инакше задивляються ці партії на внутрішню політику: націоналісти є проти суспільних реформ, людовці і центр (до центру, який є католицькою партією, належать робітничі організації, дрібні купці, селяне) є за реформами. Прийшло до угоди між цими трьома партіями на отсих умовах: 1] має бути вдержаний дотеперішний курс в заграничній політиці [то значить, Німеччина буде продовжувати мирну політику разом з Союзом Народів]; 2] мається зберігати в Німеччині республиканський лад; 3] урядовцям не вільно належати до товариств, які бажають повалити републиканський лад; 4] члени армії [райхсвер] не можуть належати до ніяких політичних товариств; противники конституції не можуть займати в армії ніяких посад; 4] окремий шкільний закон забезпечить свободу совісти і права батьків та зрівнання всіх родів шкіл, передвиджених в конституції. Очевидно, таке німецьке правительство не буде до вподоби Франції. Та Німці зовсім не думають числитися з тим, що Французам подобається, а — що ні. Вони кажуть зовсім слушно, що це внутрішня німецька справа. Зрештою Штреземан може Французам сказати: Чого хочете? Дивіться націоналісти — заприсяжені монархісти згодилися зберігати республиканський устрій, продовжувати мирну політику Льокарна. Це має свою вагу. І Французи будуть примушені потакувати головами. — В Німеччині істнують великі товариства, які ведуть пропаґанду за відібранням німецьких кольоній, що їх з'брали Німцям побідні держави. Одно з цих товариств має 400 тисяч членів. В мин. році відбувся зїзд представників цих товариств. Зїзд постановив боротися, щоб назад дістала Німеччина африканські кольонії. Версайський договір не тільки скасував німецькі кольонії, а й сконфіскував майно німецьких горожан та заборонив Німцям мешкати в цих кольоніях. Тепер вже Німці виборолі собі право мешкати в південно-західній Африці і в кольоніях, які є під опікою Англії. В Камеруні і в Того мають Німці право викуповувати свої передвоєнні плянтації, а від листопада мин року мають право відкуповувати свої маєтки в Танганіке. В боротьбі за кольонії перешкоджає Німцям Італія, яка каже, що й вона повинна бути одночасно наділена кольоніями.

АНГЛІЯ зачала висилати до Китаю свої що найкращі полки. Значить, положення в Китаю дуже поважне. Тут вже якбудь не можна відмахнутися. Це не так, як 27 років тому назад, коли в Китаю вибухло повстання боксерів. Тоді вислано до Китаю 80 тисячний міжнародний корпус під проводом німецького ґенерала і цей корпус огнем і мечем, в страшний спосіб рабуючи по дорозі, втихомирив великанський край, занявши столицю Китаю — Пекін. Тепер Англія, в Китаю мусить собі сама дабати раду. Московського царя нема, щоби поміг, нема і німецького цісаря, щоби вислав свої залізні полки. Франція, хоча теж має свої інтереси в Китаю, нишком тішиться, що її союзниця Англія має великий клопіт. І Зєдинені Держави північної Америки не хочуть пхати в грань руки. А Японія, з якою Англія за намовою Америки не відновила союза, тільки з боку придивляється, що з того вийде в Китаю. Та найгірше, що англійські домінії не квапляться помагати своїй опікунці Англії. За почином Канади одна за другою відмовляються від помочі. Кажуть: любимо тебе, Льондоне, але гарматного мяса нема у нас на вивіз. Правда, індійський віцекороль сказав, що поможе, та йому на цеІндійців в Калькуті уладили величезне віче і запротестували проти висилки індійських полків до Китаю. А в Індіях треба бути Англії дуже обережною, бо тут вона володіє при помочі 70 тисяч Англійців над 300 міліонами Індійців. — А тимчасом війська Кантону зближаються до Шангаю. Правда, Шангаю боронять китайські союзники Англії, одначе ці союзники дуже непевні, один за другим переходять на сторону національної катонської армії. Шангай Англія може оборонити Та ту річ не в самім Шангаю. Якщо прийшлоби до боротьби китайських і англійських військ, тоді — без сумніву — Китайці вирізалиби всіх Англійців, які є в Китаю, і пропалоби богато англійського майна. Дуже марикує собі Чанг-Тсо-Лін, що з ним говорить Англія як представником Китаю, хоча він прецінь є володарем великих просторів і його армія числить 800 тисяч багнетів. Та він не стоїть певно на ногах. Раз тому, що на границі Манджурії стоїть 20 тисяч большевицького війська, яке в кожній хвилі може його заатакувати, а по друге — його підвладні ґенерали не дуже певні помічники Дуже гостру політику веде кантонський міністер заграничних справ Тчен (зі старого китайського роду, бував в Европі, знає 6 европейських мов). Він видав маніфест, в якому каже: Коли Англійці хочуть мира, то мусять згодитися на знесення всіх привілеїв, які силою здобули собі в Китаю. Будемо говорити, як рівні з рівними. Не Англійці нам будуть робити уступки, бо вони в Китаю тільки зайди, найвище Китайці можуть робити уступки Англійцям. Значить, Англійці мають великий клопіт в Китаю. Та, як знаємо з історії, Англійці майстри в поборюванню трудноцщів.

ФРАНЦУСЬКИЙ президент міністрів Поанкаре опинився в дуже невигідному положенню. Його завданням як міністра скарбу є поставити на ноги франк. І завдяки хистови Поанкарія франк пішов в гору, Поанкаре зумів його устабілізувати (утревалити). Одначе в звязку з цим прийшов застій в промислі і торговлі, стало доскулювати безробіття (чого досі Франція не знала!).

А це французькі ліві партії використовують в агітації і записують на рахунок партії, до якої належить Поанкаре. Понищо повага Поанкарія серед французького народу стоїть високо. Все ж таки він вратував французьку валюту. Одначе в дальшому розвитку подій може таке вийти, як свойого часу в Польщі з Владиславом Грабським, який з початку був спасителем в очах сейму, а коли злотий дістав фебру, його висвистали. Тому французькі праві партії натискають на Поанкарія, щоби тепер, завчасу розвязав пала ту палату посли (законно вибори повинні відбутися за два роки) і тепер перевів вибори, тепер, коли його імя ще популярне. І ще одна справа загрожує Поанкарія в сліпу вулицю. Він як президент міністрів мусить відповідати за цілість державної політики, отже, й за те, що робить міністр загр. справ Бріян. А цей веде політику Льокарна і Туарі. Потребу політики порозуміння з Німцями він недавно ще раз пояснив у своїй більшій промові. Франція боїться дуже порозуміння Німеччини, Італії і Радянського Союза. А до такого порозуміння (угоди) може дійти, коли Франція разом з Англією не потрафить задержати Німеччини при собі, а одночасно не постарається, щоби виплисти на чисту воду з Італією. Тому французька газета „Ілюстрасіон" ось-що пише: „Подивіться на мапу, а побачите поважну дійсність. Тільки Швайцарія і кусочок Австрії відділює Німців від Італійців, сусідів Франції. Італія і Німеччина мають разом понад 100 міліонів мешканців, річний приріст їхнього населення виносить около міліон душ. А на просторі більшім і богатшім, як Італія, у Франції живе 38 міліонів душ, а річний приріст населення дрібний. І Франція має після Англії найбільше кольоній в світі, між тим коли Німці та Італійці не мають кольоній. Чи вже це не вимагає від Французів великої зручности на дипльоматичному полі. Мало коли в історії Франції було так небезпечних хвиль, як нинішня". — А одночасно Французи дуже чорно задивляються на можливих союзників Франції: над Польщею висить Радянський Союз, над Чехословаччиною Угорщина, над Югославією Болгарія. Значить, для Франції нема иншого виходу, як тільки продовжувати політику Туарі. Значить, Франція мусить приняти за добру монету й прихід до влади німецьких націоналістів. І з цим мусить погодитися запеклий ворог Німців — Поанкаре котрий спричинив свойого часу страшну окупацію Поруря.

ІТАЛІЯ втяла нову штуку в своїй політиці на Балкані: довела до болгарсько-альбанської угоди. Чому не заключила сама договору. Тільки робить це через Альбанію [яка ходить на шнурку Італії]? А річ в тому, що Італія не хоче дразнити Румунів, які мають порахунки з Болгарами [як відомо, Італія заключила договір і з Румунією] Договір болгарсько-альбанський є дальшим кроком в окружуванню Югославії. Тепер Югославія старається оперитися на Францію, тому натискає, щоби Франція ратифікувала [затвердила] давнішє заключений договір [перше югославянський міністер загр. справ др Нінчіч сам старався, щоби ратифікацію відложити, бо не хотів дражнити Італії]. З огляду на рухливість Італії на Балкані, Франція затвердила свій договір з Румунією (він має велике значіння для Румунії, бо в ньому признається їй зрабовану Бесарабію). За те Італія не квапиться затверджувати свойого договору з Румунією, бо не хоче дразнити большевиків. — Недавно гостював в Римі англійський міністр скарбу — незвичайно талантований чоловік — льорд Черчіль. Він їздив на обзорини станиць англійської фльоти на Середземнім Морю і при тій нагоді навідався до Муссоліні. В Римі приняв він представників преси і вихваляв фашизм. Сказав, що якби був Італійцем, то й сам бувби фашистом. — Англійське правительство зголилося на те, щоби Італія затягнула у льондонських банках позичку в квоті 50 міл. фунтів штерлінґів. Цікаво, що Муссоліні спробував підставити ногу Англії в Арабії, заключаючи договір приязни з Еменом. Одначе Англія відразу перекреслила цю спробу при помочі володаря північної Арабії Ібн Савда, віддаючи під його протекторат Ассір, край, що лежить на пограничу Емену.

ВСЯЧИНА

„Міщанське Братство" в Перемишлі уладило минулої неділі різдвяну просфору для своїх членів. Явились і представники громадянства. Свято розпочав промовою Преосв. Григорій, бажаючи товариству красного розвою благословивши заставлені столи. Серед промов і співів коляд члени перебули на милій товариській гутірці три години.

Польські тюрми. На днях посол Прагер у своїй промові в соймі подав, що в польських тюрмах є місце на 3 200 людей, а сидить в них 28.000. Вже це одно характеризує відносини, серед яких доводиться страждати людям за тюремними кратами.

Добрий почин. Майже одночасно виринула думка у Львові і в Перемишлі устроювати дискусійні вечори для громадян, що належать до національного табору. Завданням оттак дискусій вияснювати важніщі питання сучасної хвилі. В Перемишлі цикль вечорів започатковано рефератом „Національний табор перед війною і сьогодня" (реф. ред. М. Струтинський). Дискусія щодо розпочалася і продовжуватиметься в найблищих днях. У Львові 30. січня цикль дискусійних вечорів розпочав ген. секретар Українського Національно-Демократичного Обєднання В. Целевич рефератом на тему з'вдань західно-української інтелігенції під сучасну хвилю. Незвичайно оживлена дискусія тривала до год. 9-тої вечером. Продовження дискусії відбудеться вже в найблищих неділь. Вслід за Львовом і Перемишлем повинні піти другі міста. Це дуже щасливий почин. В оттаких дружних розмовах можна вияснити богато непорозумінь і намітити нові шляхи в праці освічених наших людей на всіх ділянках національного життя. Добре булоби, щоби окремі міста обмінювалися рефератами.

З недолі української преси. 27. січня покінчився процес против б. відповідального редактора „Нашого Життя", якого потягнено до судової відповідальности за те, що помістив свого часу в „Нашім життю" (вона тоді було органом Парляментарної Репрезентації) протест послів і сенаторів (українських і білоруських) проти насильного введення митр. Діонізієм григоріянського календаря в православній церкві. Процес покінчився увільненням п. Козачука. Його боронили сенатор Карпинський з Рівного і др. Ол. Марітчак зі Львова.

Нові історичні повісти Богдана Лепкого. Автор знаменитого „Мазепи" (трильогії, якої третя частина „Батурин" друкується в Берліні і незадовго появиться на книгарських полицях) — Богдан Лепкий кінчає історичну повість „Сотниківну", яку друкує видавництво „Червона Калина". Одночасно з „Сотниківною" появиться у Львові його повість „Полтава".

Чи протверезіння? На днях в польськім соймі промовляв пос. Павло Васильчук, який, як відомо, належить до партії „сельробів". Промова його видержана в чисто національному дусі. Критикував політику Москви на Україні, заявив, що західна вітка українського народу орієнтується на національну стихію на Великій Україні, яка в боротьбі з большевизмом виборює собі щораз більші права, а цілий український народ орієнтується виключно на власні сили, а не на ніяких „вуйків" зі сходу чи заходу. Зовсім пристойна промова, а душі вирвана українському націоналістові. Одначе вона йде в повний розріз з програмою інтернаціоналістів зі „Сельробу" та їхньою вчительною у „Волі Народа" і „Нашому Життю". Отже чи в мозках „сельробів" прояснилося, чи пос. П. Васильчук задумує розплюватися зі своїм „сельробівським" товариством?

Українцям немає місця. Не приймають „русинів" (Українців) нікуди, — хоч лягай та вмирай. І то на „своїй землі". На території Закарпатської України перед війною було 8 начальників залізничої служби, а нині всього 1, а й того перекинули з української місцевости до мадярської. Такої-то „автономії" дочекалися від Чехів!

† Іван Коссак.

17. січня помер в Києві отаман Української Галицької Армії, бувший професор учительської семінарії в Чорткові, а в останньому часі урядовець Центро-банку в Харкові — Іван Коссак. Покійник приїхав до Києва в гості до проф. М. Грушевського. Тут занедужав на задавнене запалення сліпої кишки. Піддався операції, одначе вже за пізно. Похоронено І. Коссака на Байковому цвинтарі.

З пок. Іваном Коссаком сходить в могилу одна з замітніщих постатей Українського Січового Війська, один з перших піонірів оружного чину. Син дрогобицького міщанина, вихованок дрогобицької гімназії, на чолі якої за його ученицьких час в стояв знаменитий педагог (опісля редактор „Діла") Ол. Борковський, в початках своєї педагогічної діяльности стрічається як учитель перемиської гімназії з незабутнім дир. Григорієм Цеглинським. І робиться педагогом і громадським діячем в одній особі. Довго тямитиме його Чортківщина, в якій працював аж до вибуху війни. В липні 1914 вдягає він стрілецький мундир і не скидає його аж до катастрофи 1919 р. Опісля на еміграції у Відні працює в Галицькому Уряді. Півтора року тому виїхав на Україну з мрією про широку діяльність. І ось там скосила його смерть в 49 році життя. Покійник залишив збірку оповідань з життя Січового Стрілецтва і Галицької Армії.

В. Й. П!

— Почекай, подумав лиш собі, — навчу я дурну бабу розуму!

Другої днини, ще добре й не світало, Ничайха вже в Вуса на дворі з кобелею в руці. Саме що вийшов Вус зі стодоли; де вчера ляг був спати, а баба тай до нього:

— Ну свате Семку, давайте, най перенесу, доки люди ще не дуже вештаються по селу.

— Що хочете від мене, стара, ще не вмився, не перехрестився, а вона вже чоловікові лізе на очі. А і так нині нема що, бо „він" щось слабий, — каже буцім сердито Вус, а ту сміх недає йому говорити; — приходіть завтра!

І так ходила Ничайха більш тиждня день в день за домовиком, а Вус завсіди збував її тим що, мовляв, „він" ще слабий. Навпослід вона вже почала побоюватися, що то з того буде, чи Вус звичайно не закинув собі з неї, тай може і „домовика" не дасть і грошей не верне. І як перше тішилася, так тепер лиш сумує та розпадається за гріщми. А Вус нічого собі з того її падькання і не робить, якби і нічого не було. Не стерпіла Ничайха довше, подала Вуса до суду за 12 долярів.

Вус вже й забув за Ничайху. Ходила якийсь час до нього за „господарем" тай перестала. Аж тут одної днини приносить йому возьний „ферляднюк" зі суду. Думає, думає Вусисько неборака, чогоби се його кликали до суду, та годі доглупатись. Може де в чім за свідка, або що. Га, трудна рада, треба іти, коли кличуть. Пішов в означену днину. Входить до канцелярії у суді, дивиться а там стоїть Ничайха тай заводить:

— І трьох „господарів" має і багацтва всілякого по горло і ще в мене бідної останніх дванацять долярів видер, віддати не хоче, ой-ой-ой, доленько-ж моя нещасливая!..

— То ви Семко Вус? — спитав суддя, заміташи входячого газду.

— Я й сам, прошу ласкавого суду!

— Що то ви видерли в тої баби 12 долярів та віддати не хочете, поясніть, чи як, бо я її порозуміти не можу. Щось верзе про якихось трьох „господарів", розкажіть-но як се було?

Вус, хоть як шанував місце, де находився, а таки вже не міг здержатися і вибухнув сміхом.

— Туг нема чого сміятись, — промовив грізніще суддя, — вона і свідків має.

Суддя покликав свідків. Вийшли самі ті газди, що тої памятної неділі ішли з Вусом попри коршму.

— Най вони повідять, чи видїли, як я з Вусом пішла до коршми — промовила Ничайха крізь слози.

— Але щож з того, бабо дурна, що вони те виділи?! — крикнув суддя.

— Прошу ласкавого суду — промовив з черги Вус, — я тепер розкажу і поясню всьо, як було, бо виджу, до чого вже дійшло. Я хотів лиш ту жінку навчити троха розуму. Я, як ось можуть сказати газди, маюся несогірше. Хвалити Господа, небесного, є всього добра досить. А десь дурним, завистним людям вроїлося, що я маю, перепрашаючи насамперед Господа Бога, і сонце і день святий тай чесні слухи ласкавого суду, „домовика", такого, най проч кажеся, дідька, що газдівства доглядає. Ну і Ничайха мене насіла, щоби я її той дідька продав. Тай я її продав за 12 дол. Гадаю собі, от подражню трохи бабу, а по часі при свідках розповім всьо тай віддам гроші. Трохи сміху буде. А коли-ж ся справа аж тутки вийшла та перед ласкавий суд, то нехай буде ще більша „публіка". Тож я тут при свідках та при ласкавім суді складаю її гроші а ще додаю 2 долярі Ничайці за труди та кошт. Най там, вже моя втрата най, буде, а щоби забобонна баба другий раз знала як домовиків купувати.

По сих словах вичислив Ничайці 14 долярів, а всі, що були в суді, не могли насміятись з дурної баби. І вже до смерти не дали їй в селі спокою, а все лиш хто здибав її, то питав, чи здоров домовик...

БІРЖА з дня 31. січня: доляр ам. 8·87 зол. — Біржа збіжева: пшениця двірська 53—54; пшениця селянська 50—51; жито 37·50—38·50; ячмінь бровaровий 32—34; ячмінь пастівний 27—27·50; овес 29—30.

НОВИНКИ.

„Панські жарти“. Дідич з Батятич Юзеф Лончиньскі жив довгі роки з Анною Собчук і мав з нею діти. Недавно цей пан заскаржив її та сина (свойого!) за крадіж старого заліза. Суд в Мостах Великих засудив Анну та 18-літнього її сина на 3 місяці тюрми. Справа опинилася у вищому суді, в якому на розправі виявилася вся чесність п. Лончиньского. Тепер про нього згадали всі ґазети.

Відізвалася совість. Іван Тимчишин з Оборошина залицявся до одної дівчини. Це не в смак було другому парібкови Ст. Пристайкови. І цей одного разу, коли Тимчишин вертав в ночі домів, хотів його настрашити і вистрілив з револьверу на пострах, коли Тимчишин перелазив пліт. Тимчишин заскаржив його до суду, мовляв — Пристайко зробив на нього замах і вистрілами з револьверу подірaвив йому одежу. Та в суді греба було присягати. І після присяги в чоловіці обізвалася совість. Тимчишин признався, що діри в одежі він собі зробив ножем, що Пристайко в нього не стріляв. Тепер він буде відповідати за злобне очернення.

Поліцай застрілив злодія. Оноді в Ярославі в ночі поліцай' який сторожив коло будинку скарбової каси, зачув підозрілий стукіт коло комірчин цукорника. Зайшов в огород і побачив злодія що добувався до середини. Хотів його зловити, одначе злодій вдарив поліцая штабою і дав ногам знати. Вже лежачи на землі, поліцай стрілив. Заалярмований вистрілом поліцай з сусідної вулиці побіг на ратунок. По дорозі побачив втікаючого злодія. Стрілив за ним. Стріл був смертельний: злодій згинув на місці. Називається він Сава Боровiц і є родом з Радової.

Два суперники. Іван Процак парібок з Лопушна залицявся до Варвари Строцької в Селиськах. По якімсь часі Варвара його покинула і навязала зносини зі своїм односельчанином Семеном Сенишиним. Довідавшись про це, Процак взяв собі до помочі хлопчину Андрія Петришина і пішов до Селиськ. Викликавши Семена на подвіря, хотів його застрілити. Саме тоді, коли він наставився стрілити відібрано йому кріса. Процак помандрував тепер до тюрми. Буде відповідати за намір скритовбивства.

Вирод. На днях львівський суд засудив Стефана Палія з Новосілки коло Щирця за насильство над рідною донькою. Донька в суді визнала, що мала від батька дитину. Коли вона після смерти дитини хотіла вийти заміж, вирод-батько не дозволив, мовляв — вона з ним має жити. Розжалоблена донька тепер все виявила і справа опинилася в суді. Цей звироднілий чоловік, вернувши з Америки, майже увесь маєток (около 12 тисяч долярів) пустив на розпусту. Має в селі 12 нешлюбних дітей. Вкінці причепився до власної доньки. Для такого злочинця 6 місяців тюрми за мало!

Еспанка (ґрипа) в Тернополі робить великі спустошення. Денно занедужує пересічно по 400 осіб На щастя перебіг недуги легкий. Досі було всього кілька ускладнень (а такі все приходять, коли недужі на еспанку за скоро покидають ліжко).

Нова фабрика долярів. У Варшаві відкрито фабрику однодолярових банкнотів, за якою поліція пошукувала вже від довшого часу. Власниками цього долярового підприємства були: Лая Нахштерн, Рубінзон і Вайнґляс.

Пожарі. В Глуховичах коло Львова вибух недавно пожар на обійстю братів Слабіцьких. Пожар вдалося завчасу погасити. — В Бориславі повстав пожар завдяки необережности одної господині, яка залишила огонь в печі і сама вийшла з хати. Огонь огорнув 5 склепів. Пожар вдалося зльокалізувати. — В Дрогобичі на передмістю огонь обхопив кілька будинків. Міська пожарна сторожа приїзджає з зіпсутими сикавками хиба на те, щоби зазначити, шо й Дрогобич має пожарну сторожу. Та дрогобицька міська сторожа все таки має свою амбіцію: робила пакости другим пожарним сторожам, які успішно гасили огонь. Мовляв, пощо вони пхаються в чужий район? Пуста амбіція. Краще понаправлялаби зіпсуте знаряддя, бо в дотеперішному стані воно надається на параду 3-мая, одначе гасити огню ним не можна.

Непохитний характер. В Нюйорку помер недавно міліонер Мінфорд. Він записав свій маєток донці Ґрації, як що вона покине католицький монастир і поверне на протестантизм. А вступила вона до монастиря перед 23-роками. Нічого не помагали намови і просьби батька, який дуже любив Ґрацію. Нічого не помогли й заходи родини. Ґрація не хотіла покинути мурів сестер Домініканок в Нюарку. І тепер після смерти батька вона воліла зректися міліонів долярів, як зрадити свої релігійні переконання.

„Рівноправність“. Міністерство публичних робіт, на чолі якого стоїть соціяліст Морачевскі, що по посольський мандат від двайцяти літ все їздить до Східної Галичини, на реґуляцію рік і потоків та на направу доріг в краківському воєвідстві призначило 3,825.000 зол. (на реґуляцію Висли окрема сума!). Про Східну Галичину варшавські можновладці, як звичайно, „забули“...

Звір в людськім тілі. З Бучаччини нам пишуть: Страшного злочину допустився в селі Новосілка Язлов. пов. Бучач Василь Дмитрук син Івана; замордував свого шваґра, 12-літного хлопця Саверка Микуляка за те, що той часом крав яйце на папіроси. Жертву свого злочину кинув до студні, звідки трупа витягнено щойно по 6 тижнях. Дмитрук арештований.

Батько — кат. В Братиславі один робітник, хоча дуже добре заробляв на фабриці, всі гроші пропивав. Жінка й діти голодували. На свята купив собі гуску, яку зїв сам. Його 12 літний синок взяв на борг солонину і, продавши її, гроші дав мамі, щоби купила що їсти. Батько, довідавшись про це, скатував дитину на смерть.

Страшна деморалізація серед комуністичної молоді. В Ігнатієвську тверської ґубернії місцева „ячейка“ комуністичної молоді запросила місцеву учительку Кудрявцівну на своє засідання, мовляв — в справі аматорської вистави. А що в таких справах учителька мусить слухати комуністичної орґанізації Кудрявцівна пішла на засідання. Малолітні батяри після наради кинулися на учительку і по черзі знасилували її. Опісля непритомну забили і трупа замкнули в льокалі орґанізації. В ночі винесли трупа в поле. Розпочалося слідство і злочин викрився. Малолітні бандити в числі 5 (наймолодший 14 літний, найстарший 18 літний) опинилися під ключем. А є між ними й ученики небіжки. Такі картини у большевиків є на порядку дневному, хоча вони остро карають за хуліґанство. Недавно — на приклад — найвищий суд затвердив 7 засудів смерти за знасилування на вулиці в Ленінграді студентки. Та що поможуть засуди в країні, в якій влада веде з гори протирелігійну агітацію?

Населення Палестини числить на основі останнього спису 887.800 душ, з чого Жидів є всього 180.500 душ.

Небіщик воскрес! В Чопі на Словаччині помер один господар. А є у Словаків звичай, що перед похороном небіщика відбувається пир. Небіщик лежить на катафальку, а поруч засідають за стіл сусіди, їдять, пють і згадують покійника. Так було і в згаданому випадку. Та ось, коли гості засіли за стіл, небіщик підніс грізно руку, а за хвилю сів в трумні. Гості налякалися і повтікали. Налякався і небіщик, побачивши, що лежить в трумні. За хвилю все вияснилося: мнимий небіщик попав був тільки у летарґ. Сусіди повернули, недавний „небіщик“ встав з трумни і спільно засіли за стіл щоби докінчити пир.

Вовки. В околицях Турки появилася стада вовків. Оноді напали на двох поліцаїв з Ясінки, що йшли на патроль до Свидника. Поліцаї отворили до вовків крісовий огонь і так обігналися. Два дні пізнійше їхали дві учительки через ліс коло Ісай. Вовк кинувся був в погоню за фірою.

Син стріляє до батька! В Дрогобичі 16-літний Мечислав Оріх зробив замах на свойого батька, віддаючи до нього два револьверові стріли. До цього намовила його мама, яку старий Оріх — налоговий пяниця часто побивав. Вона викликала сина зі Львова, де він учився кравецтва, поскаржилася йому і обоє вирішили забити Оріха. Коли старий Оріх, заливаючись кровю, впав на землю, мати з сином втікли. Поліція зловила їх і вони тепер в слідчій тюрмі.

За порадою рабіна... Господареви з Ісай (повіт Турка) Пилипови Галишину не велися діти. Жидівка Сура Шнайдер порадила йому поїхати на пораду до комарнянського рабіна. Пилип послухав. Рабін йому порадив: коли жінка буде знову в тяжі, всі в хаті мають в пятницю постити; жінка має вродити дитину в сусідній хаті. Жінка зайшла в тяжу, виконано приписи рабіна, дитина прийшла на світ, а по несповна двох тижнях померла на запалення легких. Порада рабіна коштувала двіста золотих.

З розпуки. В Минську Мазовецькім безробітний Зиґ. Залеський в приступі розпуки вхопив за револьвер і став стріляти до жінки і дітей. Жінку тяжко зранив, а хлопчиків 12-літнього, 9-літнього і 7-літнього зранив легко. Легко тому, що вони кинулися втікати. Останній вистріл віддав до себе і впав на місці трупом.

З білоруського села. В Освовци виленського повіта 21. січня хтось вбив селянина Смоліка, який дуже ворожо ставився до місцевої орґанізації „Білоруської Громади“. Поліція виарештувала провідників освовецького партійного гуртка.

Затроєння хлібом. В Сердиці коло Щирця дві господині Катерина Заяць і Варвара Кулик купили по два бохонці хліба у Анни Войтович. Хліб був з домішкою спориш у і всі, що його їли дістали корчів жолудкових. 60-літний Тома Заяць помер в муках. Других вратувала лікарська поміч.

Вбивство кольоніста. В Настасові коло Тернополя панує ненависть між місцевими латинниками і кольоністами — Мазурами. Випливом цеї ненависти є вбивство кольоніста Станіслава Пустельняка. Оноді вертав він в ночі до дому. Йому зайшов дорогу 20-літний хлопець Замлинський (латинник) і забив його.

Смерть на залізничім торі. В Підбірцях о год. 9-тій вечером переїздила через тор залізничий фіра, на якій вертали домів господарі з Каменополя: Іван Ступницький, Щас-Шпунар і Іван Звора. Нечайно надіхав поїзд зі Львова і розірвав фіру на кусники. Всі три господарі згинули на місці. Так само коні. Рампа не була спущена, тому згадані господарі спокійно пустилися переїздити через тор.

Населення Зєдинених Держав, як виказує остання статистика, числить понад 123 міліони душ.

Таки кращий лікар, як ворожка. Угорчак Іван зі Замарстинова дістав корчі жолудкові. Не хотів йти до лікаря, бо не вірив в лікарську штуку. За те за порадою свашок пішов до „ворожки“, одної сторожихи при вулиці Вірменській у Львові. Сторожиха заординувала йому напиток, такий, що Іван напившись, мало що духа не віддав. Не було иншої ради, як відвезти хорого до шпиталю. Тут лікарі ствердили, що цим напитком від „ворожки“ був спирт денатуровий. Виполокали йому жолудок, хорий перележався в шпиталю і прийшов до себе. Мабуть вже тепер віритиме в штуку лікарську...

Нові книжки.

Автори, бажаючи, щоб їх твори були на цім місци оцінені, мусять прислати два примірники книжки.

Осип Турянський: **Боротьба за великість.** Оповідання. Рогатин 1926. Видавництво „Журавлі“. Серія 4 ч. 1. — стор. 77. 16° — В книжечці маємо 2 оповідання. Перше „Боротьба за великість“ це сатира на наші невідрадні маломістечкові відносини: темні міщане бунтуються проти ідейного священика. На жаль, треба сказати, що не зважаючи на ідейний підклад сатири, вона сама невдатна й несмачна. Навіть у жарті й сатирі треба додержувати певної міри. А чи додержано її тут, коли представлено, як священик бє по лиці міщанина і в цей спосіб врозумляє инших? Друге оповідання „Кость бере жінку на іспит“ це гарна гумореска з народнього життя, написана живо й дотепно. Так і видно, що автор має хист до таких гумoресок, а не до складних сатир на теми суспільно-національні. — Критик.

Володимир Островський: **Нові леґенди Холмщини.** Ювилейне видання. Накладом видивництва „Наша Бесіда“, Варшава, 1926. — стор. 328°. Автор „Леґенд“ відомий діяч на Холмщині і письменник, що майже виключно змальовує нам життя Холмщан. В ювилейній збірці поміщено 6 оповідань. Темою їх є страшне положення Холмщини в часах повоєнних, головно під новою владою: відбирання церков („Світе Тихий“), рідної школи „Старий Учитель“), позбавлення землі й лісів („Камінь долі“, „Чого так сумно ліс шумить“). Скрізь царює сум і туга, подекуди й розпука, але все таки перемагає любов до свойого рідного й віра в кращу будучність. Місцями відчуваємо певний містицизм і брак звязку з реальним життям, але не дармо називає автор свої оповідання леґендами й старається додержати одного тону. „Леґенди“ автора повинні знайти собі якнайбільший круг читачів, перш усього серед Холмщан, яких країну й природу так гарно й із такою любовю змальовує автор, крім цього і серед наших селян та інтеліґентів. — Е. Г.

Монограми до хрестикового вишивання, в двох красках, вийшли з друку накладом В-ва „РУСАЛКА“, Львів, вул. Куркова ч. 10 і продаються по 6 (шість) золотих за 1 альбом, в якому міститься 330 монограмів (всі можливі вязання букв, так, що кожда особа знайде тамініціяли свого призвища)

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакція не відповідає

Комітет будови Церкви в Конюхах пов. Перемишль подає до загального відома, що зі збірки в львівськім воєвідстві прийшло на церкву 3 496 зол. 40 с.

На підставі розп. Консист. в Перемишлі з дня 23. серпня 1905. г. 4759 відкриваю з днем 1-го лютого 1927 р. **курс диріґенства і курс нотного співу** для дяків та учителів хору. Зголошення мусять бути потверджені через уряд парох. і залучена марка на відповідь, інакше не будуть узгляднені. Вол. Мастикар, дяк в Потиличу, почта loco.

Уневажнюється украджена військова книжка видана через П.К.О в Ярославі п. Іванови Корнятови урodж. в р. 1900 і замешкалому в Дмитровичах пов. Ярослав.

Вдова по священику шукає місця до заряду дому у самітного священика. Зголошення до Адм. „Україн. Голосу“.

За редакцію відповідає Степан Навроцький.

З друкарні Кнолера і Сина в Перемишлі.